

Monumentnummer*: 519842

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **06 november 2001**
Kadaster deel/nr **82679/62**

Woonplaats* **Leeuwarden** Gemeente* **Leeuwarden** Provincie* **Fryslân**

Locatiennaam **Leeuwarden** Locatieomschrijving **Westerparkwijk**

Kadastrale gemeente* **Leeuwarden** Sectie* **B** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **4820**

Omschrijving**

HERENHUIS in 1905-'07 in Overgangsstijl gebouwd op de hoeken van de Westersingel, de Fonteinstraat en aan de achterzijde van de Elisabethstraat naar ontwerp van architect Hendrik Kramer. Tussen de in 1872 bestrate Westersingel en de omstreeks 1900 gelegde trambaan die met een boog achter de huidige Elisabethstraat liep, lag een flink segmentvormig gebied dat bouwondernemer A.G. van de Meij in 1902 van de trammaatschappij kocht. Hij verkavelde het gebied in bouwpercelen langs de Westersingel en aan weerszijden van de naar zijn dochter genoemde, gebogen Elisabethstraat. In het beschermde stadsgezicht van de stadsgrachtszone is dit herenhuis een markant element waarmee indertijd de bouwactiviteiten aan de singel in de nabijheid van de segmentvormig verlopende Elisabethstraat werden afgerond.

Omschrijving

EXTERIEUR: Pand van een gevarieerd verspringend volume op een in hoofdlijnen rechthoekige plattegrond. Twee lagen hoog; het naar voren springende hoekelement voorzien een tentkap en daarnaast, aan de frontzijde, een deel waarbij de tweede laag een voorschild bezit met een vergrote, profielarme kajuit; overigens een plat dak. Kap en dakschild met flinke dakoverstekken en geprofileerde gootlijsten zijn gedekt met oranjerood geglazuurde kruispannen. Het muurwerk is opgetrokken van grauwbrown baksteen in combinatie met voor deze architect in deze periode kenmerkende vlak afgestucte gedeelten. Het schoon werk loopt tot ongeveer eenderde van de vensterhoogte van de verdieping, daarna volgt het stucwerk; bij het lager lijkende zuidelijk deel met kapschild begint

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het stucwerk ter hoogte van de bovendorpel van het venster van de begane grond. Bovendien zijn de borstweringen van de muuropeningen van de verdieping van het hoekelement eveneens ingevuld met gestucte velden.

Tussen het hoge hoekelement en de lagere en smallere zijvleugel is de ingangspartij gelegen: achter en onder een doorschietend kapschild, een luifel die met hooggeplaatste vensters en een hoekstijl tot portiek gevormd is. Oorspronkelijke deur met ruitjes met aan de bovenzijde een golfpas. Rechtgesloten schuifvensters met bovenlichten voorzien van glas-in-lood; in de afsnuitingen van het hoekelement voorzien van smalle staande vensters van hetzelfde model. De steeg aan de zuidzijde is met een schotwerk en dichte deur afgesloten. De steeg deels overbouwd met een element rustend op schoren. Op specifieke plekken bijzondere muuropeningen: in het hoekelement aan beide zijden op de verdieping zijn ze rondgesloten; aan de kadezijde een venster en aan de noordzijde openslaande deuren achter een balustrade, beide met een half rond bovenlicht met roeden. Boven de halfronde sluitingen golft aan beide zijden het dakoverstek mee. De noordelijke zijgevel is verder sterk geleed door twee uitgemetselde zware schoorstenen, deels schoon metselwerk en deels gestuct. Verder is deze gevel verlevendigd door muuropeningen van verschillende functie en vorm. Beneden aan de voorzijde rechtgesloten openslaande deuren en aan de achterzijde een trapezium-vormige erker met pannendak en boven de genoemde openslaande deuren aan de voorzijde, verdiept tussen de schoorsteendammen een smal drielichtvenster en aan de achterzijde nog een smal en hoog venster met bovenlicht. De tegen de achtergevel geplaatste uitbouw is vrij recent geheel vernieuwd en uitgebreid. Verder is tegen de achtergevel een grote serre van stijl- en regelwerk gebouwd deels voorzien van plat dak en deels van glazen lessenaarsdak. Op het platte gedeelte is over de volle breedte een balkon aangebracht, gevat in stijl- en regelwerk dat aan de zij- en bovenkanten met vensterpuien is gedicht. In de gevel drielichtvenster en openslaande deur met zijlichten.

INTERIEUR: Het interieur is door verbouwingen vooral op de begane grond sterk veranderd. De gang is nog in wezen en twee deuren bezit nog de originele omlijsting van een door consoles gesteund kroonlijstje. De suitepui en de pui naar de serre zijn verdwenen, de grote woonkamer heeft wel een compleet plafond met kleine balkjes. De keuken is vernieuwd. In het trappenhuis is een deel van de trapleuning verdwenen. Op de verdieping is de oude indeling nog aanwezig. Opmerkelijk is de verbinding met een gangetje achter het trappenhuis langs van de voor- en achterkamer aan de zuidzijde, die mogelijk is dankzij het overbouwen van de steeg. De vertrekken hebben nieuwe, vlak afgewerkte deuren. Enkele kamers zijn voorzien van plafond met balkjes.

WAARDERING

Het herenhuis op de hoek van Westersingel en Fonteinstraat/Elisabethstraat is van algemeen historisch, architectuurhistorisch, architectonisch en stedenbouwkundig belang

- als gebouw waarmee de bouwstroom in dit deel van het beschermde gezicht van de stadsrandzone is afgerond;
- vanwege de opmerkelijke plaats die de karakteristieke woning inneemt in de vernieuwingsperiode in het oeuvre van architect Hendrik Kramer;
- vanwege de uitwendige gaafheid in zeer levendige Overgangsstijl, zowel in hoofdvormen als in detaillering;
- vanwege de prominente plaats van het pand aan de kade en de dubbele hoek, waardoor de levendigheid van alle zijden kan worden beleefd.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument